

LAKTOZĖS KIEKIO KARVIŲ PIENE RYŠIAI SU SELEKCIONUOJAMAIŠ POŽYMAIS IR PAVELDIMUMAS

Aldona Šimkienė¹, Vida Juozaitienė², Arūnas Juozaitis³, Almantas Šimkus⁴,
Vytuolis Žilaitis⁵, Alvidas Urbonavičius⁶

¹*Gyvulininkystės katedra*, ²*Gyvūnų veisimo ir genetikos katedra*, ³*Gyvūnų mitybos katedra*,

⁴*Gyvulininkystės katedra*, ⁵*Neužkrečiamųjų ligų katedra*, ⁶*Biologinės chemijos katedra*

Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181, Kaunas; tel. (8~37) 36 35 05; el. paštas: aldona@lva.lt

Santrauka. Darbo tikslas buvo ištirti laktozės kiekio piene koreliaciją su selekcionuojamais karvių produktyvumo, pieno sudėties ir kokybės bei reprodukcinių savybių požymiais, taip pat nustatyti laktozės kiekio paveldimumo koeficientą. Tarp laktozės kiekio karvių piene ir produktyvumo ($r=0,206$; $p<0,01$) bei pieno riebumo buvo silpna teigiama ($r=0,105$; $p<0,01$), o tarp laktozės kiekio bei baltymingumo – silpna neigiama koreliacija ($r=-0,128$; $p<0,001$). Tarp laktozės kiekio karvių piene ir somatinių ląstelių skaičiaus nustatyta vidutinė neigiama ($r=$ nuo $-0,36$ iki $-0,588$) koreliacija. Laktozės kiekis neigiamai koreliavo su servis periodo trukme ($r=-0,401$; $p<0,01$), su laikotarpiu tarp veršavimūsi ($r=-0,368$; $p<0,01$) ir sėklinimo indeksu ($r=-0,175$; $p<0,01$). Nustatytas laktozės kiekio karvių piene paveldimumo koeficientas $h^2=0,279$ ir neigiama genetinė koreliacija ($r_g=-0,43$; $p<0,01$) su somatinių ląstelių skaičiumi rodo, kad selekcija pagal laktozės kiekį gali būti taikoma kaip netiesioginė gerinant karvių pieno kokybę pagal somatinių ląstelių skaičių.

Raktažodžiai: laktozė, fenotipinė koreliacija, genetinė koreliacija, paveldimumas.